

Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2025

Sisällys

1.	Valvontaohjelma	1
2.	Valvonnan maksullisuus	2
3.	Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2025 valvontatoimenpiteiksi	2
3.1	Ympäristönsuojelulain valvonta	2
3.2	Maa-ainesten ottamisen valvonta	4
3.3	Jätelain valvonta	4
3.3.1	Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta	4
3.3.2	Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset	5
3.3.3	Jätelain yleinen valvonta	5
3.4	Muu valvonta	5
4.	Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta	6
4.1	Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta	6
4.2	Maa-ainesten oton valvonta	7
4.3	Muu valvonta	7

1. Valvontaohjelma

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma perustuu Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaan vuosille 2022–2025, jonka Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 3.11.2021 § 39.

Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten yksittäisten tarkastuskohteiden sisältämää valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana. Se onkin Salon ympäristönsuojelun sisäisessä käytössä. Yksittäisen yrityksen tiedot esim. tarkastuskäyntitiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa asianosaiselle pyy-

dettäessä. Kooste vuosittain tehtävistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä muodostaa julkisen valvontaohjelman.

2. Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 25.8.2014) mukaan säännöllisen valvonnan maksut on kytketty ympäristönsuojelulain 205 §:ssä valvontaohjelman olemassaoloon. Jotta valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu, on valvonnan sisältö ja käyttö määriteltävä ohjelmassa. Jatkossa edellisen ohjelmakauden toteuma arvioidaan ja hyödynnetään toteumatietoja seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräraikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
- 3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 (*rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen*) tai 176 §:ssä (*määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi*) tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaan maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Luvan muuttamisesta maksu kuitenkin peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Hallituksen esityksen (214/2013) mukaan kunnan valvonnasta perittävä maksu voi vastata enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tarkemmin maksun perusteista säädetään Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 14.6.2023 § 64), joka tuli voimaan 1.8.2023 ja maa-ainestaksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 14.6.2023 § 63), joka tuli voimaan 1.8.2023.

3. Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2025 valvontatoimenpiteiksi

3.1 Ympäristönsuojelulain valvonta

Vuoden 2025 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonnan suunnitelma on esitetty taulukossa 1. Vuonna 2024 tarkastusvuorossa on 31 kohdetta. Liiallinen työmäärä ja kiire ympäristönsuojelussa on pysyvä olotila, eikä nykyisellä henkilöresurssilla pystytä hallitsemaan tilannetta. Valvontakohteiden valvonnassa keskitytään tärkeimmiksi arvioitujen kohteiden tarkastamiseen ja mahdollisesti valvomatta jääneiden kohteiden valvontaa siirretään seuraavaan vuoteen. Tarkastusväli voi siten yksittäisen laitoksen kohdalla pidentyä, mutta kaikki laitokset kuitenkin valvotaan säännöllisesti.

Tarkastuksista laaditaan muistio, joka lähetetään toiminnanharjoittajalle ja tallennetaan kaupungin asianhallintajärjestelmään. Tarkastusten toteumasta raportoidaan vuoden 2026 alussa rakennus- ja ympäristölautakunnalle.

Lisäksi tarkastetaan toiminnanharjoittajien vuosiraportointeja.

Taulukko 1. Ympäristöluvanvaraisten ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvontaluokat eli määräaikaistarkastusvälit, toimintojen lukumäärät (tilanne tammikuu 2025, Salon kaupungin tietojärjestelmä) sekä suunnitelma vuoden 2025 tarkastuksista Salossa

Valvottavat toiminnot	Valvontaluokka *)	Laitoksia / joista pohjavesialueella	Suunnitelma 2025
Metsäteollisuus		0	0
Metalliteollisuus	3	3 / 1	1/0
Energiantuotanto (5 – 50 MW)	3	6 / 2	3
Kemianteollisuus		0	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai poltonesteiden varastointi tai käsittely	2	26	5
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	3	3	1
Mineraalituotteiden valmistus	2	2 / 1	1 / 1
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	3	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	3	0	0
Eläinsuojat	3	42 / 1	12 / 0
	4	6 / 1	0
Liikenne	2	3 / 2	3 / 2
Jätteen ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	2	10	5
Muu toiminta	2		
- Ulkona sijaitseva ampu-marata		1	0
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhaluspaikka		0	0
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos		1	0
Yhteensä		103 / 8	31 / 3

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

3.2 Maa-ainesten ottamisen valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Vuosittain tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Tarkastus suoritetaan lisäksi maa-ainesluvan haltijan, asianosaisten tai muiden perusteltujen vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksen yhteydessä selvitetään otetun aineksen määrä ja ottoalueen etenemä. Mikäli luvanhaltija ilmoittaa etukäteen helmikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta, ei lupakohdetta silloin normaalisti tarkasteta eikä peritä valvontamaksua. Luvanhaltija ilmoittaa ympäristöhallinnon tietojärjestelmään tammikuun loppuun mennessä ottomäärän.

Osa maa-ainestenottotoiminnasta on myös ympäristöluvanvaraista. Tällaisia toimintoja ovat kalliokiiven louhinta ja kiviaineksen murskaaminen. Ympäristöluvanmukainen toiminta valvotaan yhtä aikaa maa-ainesluvan valvonnan kanssa. Ympäristöluvanvaraisia toimintoja on Salossa 22 kpl. Osa ympäristöluvista ja maa-ainesluvista on yhdistetty ns. yhteiskäsittelyluviksi. Yhteiskäsittelylupia on Salossa voimassa 13 kpl. Tarkastettavien maa-ainekohteiden määrä riippuu siitä, onko alueella ottoa. Lisätarkastuksia tehdään tarpeen mukaan. Vuonna 2025 valvotaan toiminnanharjoittajien ottamisilmoitusten perusteella noin 35 maa-ainestenottokohdetta.

Taulukko 2. Maa-ainesten ottokohteet ja mahdolliset ottomäärät yhteensä Salossa vuonna 2025.

Maa-aines	Kohteiden lukumäärä / joista pohjavesialueella	Lupien mahdollistama kokonaisottomäärä yhteensä, m ³
Multa	0	0
Kallio	16 / 6	noin 5 000 000
Sora ja hiekka	30 / 25	noin 14 000 000

Kotitarveottoon liittyvää valvontaa tehdään tarpeen mukaan.

3.3 Jätelain valvonta

Jätelain 124 § velvoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaista valvomaan toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Lisäksi on valvottava jätteen ammattimaista keräystä, joka rekisteröidään jätelain 100 §:n mukaan. Jätelaki edellyttää myös jätteen laitos- tai ammattimaisen käsittelyn suunnitelmallista valvontaa, mutta nämä kohteet on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Jätelain mukaan valvottavat kohteet ja niiden valvontaohjelma vuodelle 2025 on esitetty taulukossa 3.

3.3.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavia kohteita Salossa on viisi. Keräystoiminta tarkastetaan toiminnan luonteesta riippuen, joko asiakaspalautteen perusteella (aluekeräyspisteet) tai riskinarvioon perustuvan valvontaluokan mukaisesti.

3.3.2 Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Vaarallista jätettä tuottaviksi laitoksiksi on tunnistettu ainakin autokorjaamot ja -purkamot, joista autopurkamot on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Autokorjaamoja on Salossa noin 60 kpl ja niitä on tarkoitus valvoa satunnaisotannalla muutamia vuodessa.

Kunnan valvontaviranomaisen vastuulle kuuluvat laitokset ja yritykset, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, selvitetään ja riskit arvioidaan muun valvontatyön ohella.

Taulukko 3. Jätelain mukaiset valvontakohteet ja suunnitelma vuoden 2025 tarkastuksista.

Valvontakohteet	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltu valvonta 2025
Jätelain 100 § mukainen toim.	5	0
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	noin 60	6

3.3.3 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu mm. jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasiin.

Roskaantumisen ja tapahtumien jätehuollon valvontaa ympäristönsuojelu suorittaa lähinnä saapuneiden valitusten ja ilmoitusten tarkastamisen yhteydessä. Roskaantumiseen liittyviä tarkastuksia tehdään määrällisesti eniten.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen valvoo osaltaan jätehuoltomääräyksiä, eräiden jätteiden hyödyntämistä maanrakentamisessa sekä rakennus- ja purkujätehuoltoa. Valvontaa toteutetaan tarvittaessa.

Jätelain 125 §:n perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.4 Muu valvonta

Muita valvontakohteita ovat tarpeen mukaan

- viemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät
- vesihuoltolain mukaiset kohteet
- maatalouden lietalantasäiliöt
- nitraattiasetuksen mukaiset kohteet
- pienet eläinsuojat
- pienet toiminnot kuten esim. korjaamot, purkamot, maalaamot jne.
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä kuten esim. öljysäiliöt, lannan levitys jne.
- venesatamat
- vesilain mukaiset kohteet kuten ns. ojariitakohteet sekä vesistörakentamiskohteet
- meluhaitat

Haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa pyritään jatkamaan resurssien puitteissa. Pääasiassa valvonta keskittyy asukasilmoitusten kautta tuleviin tapauksiin.

4. Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta

4.1 Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta

Vuoden 2024 aikana oli suunniteltu tehtäväksi 37 määräaikaistarkastusta ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontakohteissa. Toteutunut tarkastusten määrä oli 19 kpl ja valvontaohjelman toteutusprosentti on siten 51 %. Jakeluasemien osalta ohjelmassa oli kirjausvirhe. Tarkastukset on tarkoitus jakaa tasaisesti valvontakaudelle ja vuodelle 2024 kirjattu määrä oli liian suuri. Jos jakeluasemat lasketaan valvotuksi täysimääräisesti, saadaan toteutusprosentiksi 59 %. Vuoteen 2023 verrattuna suurin ero on siinä, että valvontaan keskittynyttä kesätarkastajan virkaa ei saatu. Ympäristönsuojelusuunnittelija ei osallistu valvontasuunnitelman mukaiseen valvontaan. Tarkastuksia jäi tekemättä eläinsuojissa ja jätteidenkäsittelylaitoksilla. Valvonnassa reagoidaan tilanteisiin ja valvottavat laitokset voivat muuttua kesken vuoden esim. valitusten perusteella. Eniten jatkuvia ongelmia on eläinsuojien valvonnan toteutumisessa, koska sille ei ole riittävää resurssia. Lain mukaan valvontaa on mahdollista tehdä myös satunnaisotannan periaatteella ja tämä asia on syytä tutkia seuraavan valvontasuunnitelman päivittämisen yhteydessä vuoden 2025 aikana. Nykyisillä resursseilla ei pystytä valvomaan kaikkia eläinsuojia niiden valvontaluokan mukaisesti. Käytännössä valvomatta jääneitä kohteita pyritään valvomaan seuraavana vuonna ja kohteita siirretään priorisoinnin perusteella seuraaville vuosille.

Toteutuneiden ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen toteutunut valvonta vuonna 2024 verrattuna suunnitelmaan

Valvottavat toiminnot	Suunnitelma 2024 kpl/joista pohjavesi- alueella	Toteutunut valvonta 2024
Metalliteollisuus	1	1
Energiantuotanto	3 / 1	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	11	6
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	2	0
Mineraalituotteiden valmistus	3 / 2	3 / 2
Eläinsuojat	15 / 1 (valvontaluokka 3) 0 (valvontaluokka 4)	6 / 1
Liikenne	2 / 2	1 / 1
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	5	1
Muu toiminta		
- Ulkona sijaitseva ampumarata	1	1
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	0	0
- Muu toiminta (lumenkaato- paikka)	0	0
Yhteensä	37 / 5	19 / 4

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

Jätelain mukainen valvonta kohdistui autokorjaamoihin ja niitä tarkastettiin 8 kpl. Toteutunut jätelain mukainen valvonta on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Toteutunut jätelain mukainen valvonta vuonna 2024.

Valvontakohte	Suunniteltu valvonta 2024	Toteutunut valvonta 2024
Jätelain 100 § mukainen toim.	0	0
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	10	8

4.2 Maa-ainesten oton valvonta

Maa-ainesten ottoon liittyviä lupia valvottiin vuonna 2024 35 kpl. Tämä on voimassa olevien lupien määrästä 76 %. Samalla valvontakäynnillä tarkastettiin myös ympäristölupa, jos sellainen oli maa-ainestenottokohteessa voimassa tai koko yhteiskäsittelylupa, jos toiminnalla oli sellainen. Kohdetta ei tarkasteta, jos toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, ettei maa-ainestenottamista tehdä vuoden aikana. Tällöin myöskään valvontamaksua ei ole peritty.

Luvanhaltijat raportoivat edellisen vuoden ottomäärät NOTTO-järjestelmään kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuonna 2023 Salon alueella kalliokiviainesta otettiin yhteensä noin 115 000 m³. Soraa ja hiekkaa otettiin 340 000 m³. Multaa ei otettu vuonna 2023 lainkaan.

4.3 Muu valvonta

Haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvonnassa pääpaino oli asukasilmoitusten perusteella tehdystä valvonnasta. Myös edellisissä valvonnoissa havaittujen puutteiden korjaamista joudutettiin lisäkehotuksin. Tähän käytettiin lisäresurssina palkatonta harjoittelijaa.

Nitraattiasetusta valvottiin lannankäsittelyä koskevissa valvonnoissa. Lisäksi valvontaa tehtiin esim. roskaantumisasiossa ja savuhaitta-asioissa kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.

Meluhaittoja seurattiin edellyttämällä meluilmoituksia tehneistä tapahtumista melumittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.